

довелося займатися підбором кадрів [1; д. 936, л. 32]. Блохін В.Я. повідомляє 10 листопада в центр, що прокурорська робота у Волинській губернії може бути зірвана, оскільки ні в одному повіті, крім Ізяславського досі немає помпрокурорів [1; д. 936, л. 84]. У Катеринославській губернії до 20 листопада прокуратура була організована тільки в двох повітах - Нікольському і Новомосковському [1; д. 936, л.128], а січні 1923 року вона ще була відсутня в чотирьох повітах [1; д. 1507, Л.2]. Подібним чином йшли справи й в інших губерніях. Тому циркуляр НКЮ УСРР №13 від 23 січня 1923 наказував тимчасово зберігати на периферії бюро юстиції. Останні зобов'язувалися виконувати «різні доручення губпрокуратур, однак, без прав, присвоєних повітовим помпрокурорам» [1; д. 1474 л. 2].

Прокурором УСРР призначалися помічники губпрокурорів. Списки кандидатів склалися прокурорами і затверджувалися комітетами партії. Кандидат повинен був мати партстаж не нижче, ніж з 1919 р. У всіх випадках виконати цю вимогу не вдалося, тому що особи з необхідним стажем, як правило, вже займали керівні пости в інших радянських установах. За погодженням з парткомаами вакантні місця зайняв «молодняк» [1; д.936, л. 4; д. 1509, л. 2 та ін.]. Нерідко в органи прокуратури потрапляли абсолютно непідготовлені люди. Наприклад, Донецький губпрокурор Мухін М.К. затримку в підборі кандидатів на прокурорські посади пояснював тим, що «слишком мало в Донбасе партийных сил, хотя бы в маленькой степени знакомых с теорией и практикой красного права...» [1; д. 935, л. 11г]

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. ЦДАВО України, ф. 8, оп. 1;
2. СУ УРСР. - 1922.

*Невельська-Гордєєва Олена Петрівна
к.філос.н., доцент кафедри філософії
НЮУ імені Ярослава Мудрого*

НОРМАТИВНЕ ПОЛЕ СУЧАСНОСТІ

Сьогодні, як в науковій літературі, так і в журналістиці, популярними стали терміни «правова реальність», «правовий простір», «нормативне поле», «правове поле», «нормативно-правове поле», «законодавче поле», «нормативно-законодавче поле», «конституційне поле», «конституційно-нормативне поле», «конституційно-правове поле». Також в окремих статтях можна зустріти поняття «індивідуальне нормативне поле», «первинне правове поле» та «вторинне правове поле», «соціально-нормативне поле», «вище поле» й «елементарне поле». Отже, термін «поле» сьогодні набув популярності.

Розглянемо, з чим пов'язано застосування в юридичному контексті саме терміна «поле».

Сучасне суспільство, як ніколи раніше, відкриває перед людиною можливість вибору не тільки в побутовій, життєвої, або професійній сфері, але і в площині моральних засад, що до початку ХХ століття було немислимо, неприпустимо. До ХХ століття величезну роль в судьбі людини відігравала приналежність до класу, стану, тощо. Зняття обмежень ставить людину перед величезним простором вибору, що сприймається особистістю як виклик безмежного. Одночасно, вражаючі успіхи фізики початку ХХ ст. привели до спроб екстраполяції теоретичних досягнень цієї галузі на інші галузі знання. Альберт Ейнштейн й

Леопольд Інфельд стверджували, що найбільш важливим поняттям фізики є поняття «поля». Фізичні закони повинні бути зведені до структурних законів поля.

З ХХ століття в гуманітарних науках поширюється застосування терміну «поле». В психології з початку минулого століття К.Левін, описуючи феномен зовнішнього маніпулювання поведінкою людини, вводить поняття «напруга поля». Саме «напруга поля» задалегідь вимушує будь-яку людину поводитись саме так, а не інакше. Сучасна психологія знає категорії «поле міжособистісних взаємодій» або «міжособистісне поле», «особистісне поле», «інтеракціональне поле». Якщо в гештальтпсихології термін «поле» увійшов як складник в концепцію динамічної системи поведінки суб'єкта в психологічному полі, то використання цього терміну в психоаналізі Ж.Лаканом відбувається без визначення змісту поняття і в різних значеннях – як мовне поле і як поле трасіндивідуальної реальності суб'єкту.

В соціології поширюється застосування термінів «соціальне поле», «соціокультурне поле», «образ поля». В юриспруденції, як стверджував професор В. Титов, поняття “правове поле” вперше було введено в обіг Феліксом Коеном в його науковій праці “Теорія поля й судова логіка” в 1958 році [1, С.134]. Це поняття «правове поле» – інтуїтивно зрозуміло, однак, відсутній його теоретичний артикульований конструкт.

Спостереження за тим, з якою наполегливістю сторонами в суді нерідко на підставі одних і тих самих фактів відстоюється істинність прямо протилежних суджень, підводить Ф.Коена до думки про парадоксальність судової логіки у свідомості пересічних громадян. Фелікс Коен вводить в логіку матриці судових дебатів суб'єктивні інтерпретації, що дозволяє філософу підійти до цієї проблеми залежно від кута зору і контексту: кожний з громадян діє в ціннісно-напруженому полі, що надає форму і колір усьому тому, що ми бачимо. Пропозиція, щоб жодна людина не була суддею в її власній справі, втілює ту давню мудрість, що тільки багатобічне уявлення про світ може позбавити людину від анархії однобічного бачення. Це подібно положенню об'єкта в полі фізичних сил: те місце, що слова обіймають у контексті, істотно впливає на їх значення та істинність. Така думка побудована на аналогії з принципом відносності, настільки ж доречного в юриспруденції, як і в ньютонівській та ейнштейновій фізиці. Подія, точка зору, ціннісні поля – все це зумовлює суб'єктивну оцінку істинності чи хибності. Зміст проходить через ціннісні поля, й це впливає на сприйняття людиною повідомлень про факти.

В сучасній науковій літературі термін «нормативне поле» може використовуватися як «знакове» слово, що задає «пізнаваний» зміст реченню, як метафора, як журналістська претензія, як усім відома, широко уживана, наукова категорія. Тим часом саме поняття «правове поле» (як і «нормативне поле»), незважаючи на популярність, не є однозначно визначеним як в інших галузях науки, так і в юриспруденції. Уже сам факт наявності не одного, а множинності термінів (нормативне поле, законодавчо-нормативне поле, законодавчо-правове поле, міжнародне правове поле, внутрішнє правове поле, спільне нормативне поле, поле правого регулювання, законодавче поле, нормативний простір, правовий простір та ін.) свідчить не на користь відпрацьованості використовуваної термінології. В одних текстах законодавче і нормативне поля тлумачаться як різні: «слабке законодавче та нормативне поле у сфері активної організаційної структури управління державним боргом», в інших, навпаки, поєднуються в єдине законодавчо-нормативне поле; в одних текстах обсяги понять

розглядаються як різні: «правове поле» та «нормативне поле», міжнародне правове поле й *нормативне поле держави, в інших як равноб'ємні поняття – нормативно-правове поле.*

Засобами масової інформації термін «правове поле» вживається в значенні «легітимність», «законність» (наприклад: «усе повинне вирішуватися у правовому полі» або «запустили у правове поле цей сумнівний нормативний акт» тощо). У науковій юридичній літературі категорії «законодавче», «нормативне» і «правове» поля можуть вживатися як синоніми в одних текстах, а в інших можуть бути пред'явлені як нетотожні поняття. Однак усі вони вживають ці терміни як цілком сталі, відомі всім, внаслідок чого й не розкривають, не уточнюють їх змісту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Титов В.Д. Судова логіка в контексті гіпотези правового поля у Фелікса Коена. *Вісник Національної академії правових наук України.* 2002. № 2. С.133-144.

Александія Єва

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

Інститут підготовки кадрів для органів

юстиції України, 1 курс, 9 група

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ РЕЙХСКОМІСАРІАТУ «УКРАЇНА»

Треба з'ясувати, що після невдалих оборонних операцій територія України була окупована Німеччиною. Одразу після захоплення, гітлерівці безперешкодно приступили до «освоєння» нових земель. Вся територія була розділена на ряд окупаційних утворень – дистрикт «Галичина», Рейхскомісаріат «Україна», «зона військової адміністрації», «Трансїстрія», що безпосередньо підпорядковувалися Третьому Рейху.

В планах гітлерівців ніколи не було намірів створювати українську державність, вони навпаки намагались ліквідувати її, шляхом охоплення всіх ділянок функціонування державного механізму. На мою думку, про це може свідчити складна та розгалужена структура управління, яка була створена в період окупації.

За наказом Адольфа Гітлера 20 серпня 1941 року було створено Рейхскомісаріат «Україна». З вересня 1941 року по серпень 1944 року цим утворенням керував рейхскомісар Ерік Кох. Центром було визначено місто Рівне. Територія поділялась на генеральні округи (генералкомісаріати), округи (гебітскомісаріати) та райони.

Усі органи цивільного управління перебували у віданні рейхскомісара. Він здійснював керування та стеження за діяльністю всіх німецьких управлінь, за існуючими та створеними місцевими управліннями. Також до його повноважень входило видання законів для підконтрольної території. Адміністративний апарат рейхскомісара складався з чотирьох відділів: центрального, політичного, економічного, технічного управління.

Середню ланку управління становили генералкомісаріат і гебітскомісаріат. Генералкомісарів призначав особисто А.Гітлер. Керували вони генеральним округом за допомогою наказів рейхсміністра східних областей та розпоряджень рейхскомісара. Адміністративний апарат мав таку ж структуру, як і у рейхскомісара. При генералкомісарі